

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<http://www.valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/1045>

Jautājums	Vai literārajā valodā drīkst teikt: <i>līdz manīm, līdz tevīm?</i>
Atbilde	<p>Ar prievārdu <i>līdz</i> lietojamas formas <i>manīm, tevīm</i>.</p> <p>Jānis Endzelīns norādījis, ka instrumentāļa formas <i>manīm, tevīm, sevīm</i> senāk nostājušās tikai pēc instrumentāļa prievārda <i>ar</i>: <i>ar manīm, ar tevīm, ar sevīm</i>. Tikai vēlāk, kad instrumentāļa formas sakritušas ar akuzatīvu, arī <i>manīm, tevīm, sevīm</i> vairs netika uzvertas kā instrumentāļa formas un tās varēja lietot pēc visiem prievārdiem: <i>ar, pie, ap, pēc, gar, līdz, starp, bez, apakš</i> utt. <i>manīm, tevīm, sevīm</i> blakus akuzatīva formām <i>ar, ap, par, pār, caur, gar, pret, starp mani, tevi, sevi</i> un ģenitīva formām: <i>aiz, bez, no, pēc, uz, apakš manis, tevis, sevis</i>.</p> <p>Mūsdienās literārajā valodā vecās instrumentāļa formas <i>manīm, tevīm</i> sastopamas tikai vienskaitļa datīvā saistījumā ar prievārdu <i>līdz</i>. Formas ar garo patskani <i>ī</i> uzskatāmas par dialektālām.</p>
Avoti	<p>Profesora Endzelīna atbildes. Rīgas Latviešu biedrības valodniecības nodaļas sēžu protokoli 1933–1942. 3., elektroniskais izdevums. P. Kļaviņa priekšv. un rādītāji. Rīga : Eraksti, 2008, 45. lpp.</p> <p>Nītiņa, D. Vietniekvārds (pronomens). <i>Latviešu valodas gramatika</i>. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2013, 433.–434. lpp.</p> <p>Guļevska, D., Miķelsone, A., Porīte, T. <i>Pareizrakstības un pareizrūnas rokasgrāmata. Latviešu valoda</i>. Rīga : Avots, 2002, 123., 182. lpp.</p>

